

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/403/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112223637
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2112223637.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Barcajovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej a JUDr. Evy Behranovej v právnej veci žalobcu: O. J., narodený XX.XX.XXXX, bytom T. XXXX/XX, XXX XX L., zastúpený advokátskou kanceláriou KRION Partners s.r.o., so sídlom Jozefská 3, 811 06 Bratislava, IČO: 36 858 617, proti žalovanej: Y. Y., narodená XX.XX.XXXX, bytom R. R. XXXX/XX, XXX XX O., zastúpená: JUDr. Danielou Suchánkovou, advokátkou so sídlom M. Waltariho 7, 921 01 Piešťany, o vrátenie daru, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 10C/164/2012-185 zo dňa 15. októbra 2013 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia vo výške 83,06 eura k rukám jej právnej zástupkyne do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal vrátenia daru spočívajúceho v peňažných prostriedkoch v sume 1.050,- eur. Žalobcovi súčasne uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov právneho zastúpenia v sume 709,37 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám jej právnej zástupkyne. Svoje rozhodnutie odôvodnil zistením, že medzi účastníkmi nebola spornou skutočnosť, že žalobca previedol na účet žalovanej peňažné prostriedky - dňa 06.08.2009 v sume 550,- eur, dňa 10.12.2009 v sume 100,- eur a dňa 03.09.2010 v sume 400,- eur. Vykonaným dokazovaním mal súd prvého stupňa preukázať, že u sumy 550,- eur sa jednalo o dar žalobcu, ktorý žalovaná ako dar prijala (komunikácia medzi účastníkmi prostredníctvom sociálnej siete ICQ v dňoch 04.06.2009, 17.08.2009, 07.09.2009, z ktorej vyplynulo že žalovaná ďakuje žalobcovi za peniaze, ktoré sú potrebné na jej školu, považuje ich za darček na celých päť rokov, vyjadruje radosť, že školu má zaplatenú a konštatuje, že žalobca jej platil školu). Zo skutočnosti, že na účet žalovanej bola z účtu žalobcu pripísaná suma 100,- eur a suma 400,- eur bez ďalšieho nevyplývalo, že sa jednalo o dar žalobcu pre žalovanú. Z pripísania peňazí na účet žalovanej nie je možné vyvodiť naplnenie pojmových znakov darovacej zmluvy ako dvojstranného právneho úkonu, teda že medzi účastníkmi došlo naozaj k vzniku konsenzu, t. j. úplnému a bezpodmienečnému prijatiu (akceptácie) návrhu na uzavretie darovacej zmluvy (oferty).

Z výpisu z účtu je zrejmé, že peniaze v sume 100,- eur a 400,- eur boli pripísané na účet žalovanej, avšak nevyplýva z neho, že práve tieto peniaze neboli určené na zabezpečenie potrieb spoločnej domácnosti a členov domácnosti (nakoľko medzi účastníkmi nebolo sporné, že v tom čase žili v spoločnej domácnosti), ale boli darom pre žalovanú. Podľa názoru súdu prvého stupňa sa tak žalobcovi nepodarilo preukázať, že medzi účastníkmi vznikla darovacia zmluva, predmetom ktorej boli peňažné prostriedky v sume 100,- eur a v sume 400,- eur. Vrátenia daru sa žalobca domáhal od žalovanej z dôvodu správania sa žalovanej k žalobcovi a ich

spoločnej dcére v rozpore s dobrými mravmi, ktoré malo spočívať v tom, že žalovaná dňa 01.12.2011 uniesla ich spoločnú dcéru maloletú T. a od 01.12.2011 do 23.12.2011 neumožnila žalobcovi styk s ňou, čím spôsobila psychickú ujmu jemu i maloletej T.. Súd prvého stupňa zameral dokazovanie na zistenie, či žalovaná vo vzťahu k žalobcovi hrubo porušila dobré mravy, pričom poukázal na princíp vzájomnosti, podľa ktorého treba vziať do úvahy a hodnotiť aj správanie darcu v tom zmysle, či sa nesprával k obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. Súd prvého stupňa zistil, že účastníci konania žili v spoločnej domácnosti, pričom v lete 2010 sa ich vzťah rozpadol a problémy medzi nimi vyvrcholili do takej miery, že žalovaná opustila spoločnú domácnosť a od žalobcu odišla aj s maloletou T.. Účastníci konania viedli dlhodobý spor o to, kto bude zabezpečovať starostlivosť o maloletú T., žalobca vzal maloletú T. zo starostlivosti žalovanej v auguste 2010 a žalovaná vzala maloletú T. zo starostlivosti žalobcu v decembri 2011. Obaja účastníci podali návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhali zverenia, resp. ponechania maloletej v ich starostlivosti - žalobca dňa 08.12.2011 na Okresnom súde v Piešťanoch a žalovaná dňa 05.12.2011 na Okresnom súde v Pezinku. Vo vzťahu k maloletej T. prebieha konanie o úpravu rodičovských práv a povinností od 05.12.2011 na Okresnom súde v Piešťanoch, ktoré nie je doposiaľ právoplatne skončené. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že žalobcom popisované správanie žalovanej nenaplnilo svojou intenzitou znaky hrubého porušenia dobrých mravov, nakoľko žalovaná ako matka mala záujem zabezpečovať starostlivosť o maloletú T., mala obavy, že s tým žalobca nebude súhlasiť, čo sa aj stalo, mala obavy, že žalobca jej maloletú T. nevráti, keďže už raz v auguste 2010 vzal žalobca maloletú T. z jej starostlivosti. Z týchto dôvodov žalovaná podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia a čakala na výsledok konania o nariadení predbežného opatrenia. Žalovaná sa o celej situácii ohľadne sporov o starostlivosť o maloletú T. radila na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Senci, konzultovala s nimi svoj postup, tiež informovala o celej záležitosti políciu. Nakoniec žalovaná maloletú T. odovzdala dňa 23.12.2011 žalobcovi, aby s ňou strávil Vianoce a očakávala, že maloletú T. jej vráti, avšak nestalo sa tak. Žalovaná sa musela následne domáhať úpravy styku s maloletou T. prostredníctvom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, pričom Okresný súd Piešťany jej návrhu vyhovel. Z e-mailovej komunikácie účastníkov vyplynulo, že žalobca kládol žalovanej podmienky, kde a s kým môže tráviť čas s maloletou, nelichotivo sa vyjadroval o jej lúčení s maloletou, upozorňoval ju na to, že dá upraviť styk žalovanej s maloletou len za jeho prítomnosti a nevhodne sa vyjadroval na jej adresu. Súd prvého stupňa uzavrel, že správanie sa žalovanej nemožno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov značnej intenzity, prípadne ako sústavné porušovanie dobrých mravov, keď do úvahy je potrebné zobrať i okolnosť, že aj žalobca sa k žalovanej správal takým istým spôsobom. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd prvého stupňa žalobu zamietol v časti o zaplatenie sumy 100,- eur a sumy 400,- eur z dôvodu nepreukázania, že sa jednalo o dar a v časti o zaplatenie sumy 550,- eur z dôvodu nesplnenia hmotnoprávných predpokladov pre vrátenie daru. Súd prvého stupňa návrh na zaplatenie sumy 100,- eur a sumy 400,- eur posúdil aj z hľadiska, či na strane žalovanej nevzniklo bezdôvodné obohatenie, pričom konštatoval, že bolo povinnosťou žalobcu preukázať, že plnil odporkyni bez právneho dôvodu. Súd prvého stupňa dôvodil, že z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalobca napriek poučeniu podľa ustanovenia § 120 ods. 4 OSP v konaní nepredložil súdu a ani nenavrhol vykonať žiadne relevantné dôkazy preukazujúce opodstatnenosť jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd prvého stupňa poukázal na to, že účastníci konania žili v spoločnej domácnosti, spoločne uhrádzali náklady na svoje potreby bez rozlišovania hospodárenia so svojimi príjmami a z celkového prehľadu o skutkovom deji sporu nebolo možné ustáliť záver, že práve sumu 1.050 eur (súd mal tým na mysli zrejme sumy 100,- eur a sumy 400,- eur) poskytol žalobca bez akéhokoľvek právneho dôvodu. V nadväznosti na okolnosti spolužitia účastníkov tak nebolo možné ustáliť vznik konkrétnej povinnosti žalovanej, a preto súd rozhodol v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad (neúspech v konaní) pričítal žalobcovi. Právne súd prvého stupňa posúdil vec podľa ustanovení § 34, § 628 ods. 1, § 630 a § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - zákon č.99/1963 Zb.(v ďalšom texte „OSP“).

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu zmenil tak, že uloží žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.050,00 eur a nahradiť trovy prvostupňového aj trovy odvolacieho konania. Odvolanie odôvodnil poukazom na ustanovenie § 205 ods. 2 písm. d) OSP tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. písm. f) OSP). Žalobca poukázal na

skutočnosť, že žalovaná bez predchádzajúcej dohody s ním bezdôvodne znemožňovala jeho styk s dcérou T. po tom, ako dňa 01.12.2011 vo večerných hodinách vzala dcéru T. bez jediného slova a predchádzajúcej dohody s ním so sebou do U., kde v tom čase mala prechodný pobyt a odopierala mu s ňou akýkoľvek, aj telefonický kontakt. Konanie a správanie žalovanej k žalobcovi, ako aj k dcére T., ako k členovi jeho rodiny objektívne dosiahlo taký stupeň intenzity a závažnosti, že ho možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Obmedzenie/zamedzenie styku rodiča s maloletým dieťaťom je nielen konaním/správaním v hrubom rozpore s dobrými mravmi, ale je konaním protizákonným, postihovaným zmenou rozhodnutia o osobnej starostlivosti, o ktorej súd v takomto prípade rozhodne i bez návrh (§ 25 ods. 4 Zákona o rodine). S posúdením veci súdom prvého stupňa nemožno súhlasiť. Skutočnosť, že žalovaná mala záujem zabezpečovať starostlivosť o dcéru T. nemôže legitimizovať jej správanie. Súd prvého stupňa v zásade ustálil, že protizákonné správanie nie je správanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Súd prvého stupňa nepochopiteľne zľahčuje či dokonca ospravedlňuje správanie žalovanej. Ani údajné obavy žalovanej, že žalobca jej dcéru nevráti, keďže už raz v auguste 2010 vzal žalobca maloletú zo starostlivosti žalovanej, neznižujú stupeň závažnosti jej správania. Žalobca je toho názoru, že súd má posudzovať konkrétne konanie obdarovaného, ktoré opíše/označí/identifikuje darca ako konanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Uvedený záver je zrejmy logickým i gramatickým výkladom ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka. Princíp vzájomnosti, z ktorého vychádza súd prvého stupňa, keď pri hodnotení správania žalovanej hodnotí/posudzuje i správanie žalobcu (darca) nemá oporu v právnej norme (§ 630 Občianskeho zákonníka). Jediným právne významným konaním/správaním je výlučne správanie/konania obdarovaného, pričom súd ma hodnotiť/posúdiť to konkrétne konanie/správanie obdarovaného, ktoré darca identifikuje ako správanie/konanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Použitie princípu vzájomnosti je nesprávnym právnym posúdením veci súdom prvého stupňa a je nepripustné, nakoľko zákon ako podmienku zamietnutia návrhu na vrátenie daru neustanovuje nevhodné správanie sa samotného darcu. Je tomu tak preto, že darca sa dobrovoľne a bezodplatne vzdal svojho vlastníckeho práva, a preto mu prislúcha ďaleko silnejšie právne postavenie pri uplatnení práva podľa § 630 Občianskeho zákonníka. Posudzovanie/hodnotenie konania darcu je irelevantné. Žalobca žiadal v konaní pre prípad, že neboli platne uzavreté darovacie zmluvy, vrátiť/zaplatiť sumu 1.050,- eur titulom bezdôvodného obohatenia. Súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku uviedol, že žalobca nepredložil súdu a ani nenavrhol vykonať žiadne relevantné dôkazy preukazujúce opodstatnenosť jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd ďalej uviedol, že účastníci konania žili v spoločnej domácnosti, spoločne hospodárili so svojimi príjmami a z celkového prehľadu o skutkovom deji sporu nebolo možné ustáliť záver, že práve sumu 1.050,- eur (súd mal zrejme na mysli sumu 500,- eur, keďže v prípade sumy 550,- eur mal za preukázanú darovaciu zmluvu) poskytol žalobca žalovanej bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Podľa názoru súdu prvého stupňa, tak pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom, nebolo možné sumu 100,- eur a 400,- eur žalobcovi priznať. Žalobca je toho názoru, že keď súd prvého stupňa ustálil, že darovacia zmluva ohľadom peňažnej sumy 100,- eur a 400,- eur uzavretá nebola, bolo jeho povinnosťou zaoberať sa nárokom žalobcu na vrátenie/vydanie bezdôvodného obohatenia. Dôvodným zamietnutím jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia môže byť len existencia právneho dôvodu, a to alebo existencia právneho dôvodu tvrdeného a preukázaného žalovanou alebo právneho dôvodu zisteného/identifikovaného súdom ex offa. Napadnutý rozsudok neuvádza žiadny právny dôvod platieb (100 eur resp. 400 eur). Pokiaľ súd prvého stupňa nezistil právne dôvody platieb 100,- eur a 400,- eur, bolo podľa názoru žalobcu jeho povinnosťou vyhovieť návrhu žalobcu na vydanie/vrátenie 100,- eur a 400,- eur titulom bezdôvodného obohatenia. Žiadny zo žalovanou tvrdených právnych dôvodov nebol v konaní preukázaný. Výživa žalovanej zo strany žalobcu bola dostatočne zabezpečená plneniami poskytovanými žalobcom vo forme úhrady nákladov na spoločné bývanie a domácnosť, čo žalobca preukázal viacerými dôkazmi, najmä výpismi z účtu i z kreditnej karty. S uvedenými skutočnosťami/dôkazmi sa súd prvého stupňa nevysporiadal. Žiadny z vykonaných dôkazov nepreukazuje žalovanou tvrdené právne dôvody platieb vo výške 100,- eur a 400,- eur a rovnako tak žiadny z vykonaných dôkazov nesvedčí existencii akéhokoľvek právneho dôvodu (napokon súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku ani žiadny právny dôvod platieb vo výške 100,- eur a 400,- eur neuvádza). Ak žalobca neunesol dôkazné bremeno, možno o tom uvažovať len vo vzťahu k existencii darovacej zmluvy. Žalovaná však neunesla dôkazné bremeno vo vzťahu k ňou tvrdeným viacerým právnym dôvodom platieb (100,- eur a 400,- eur). Keď súd prvého stupňa nemal preukázaný právny dôvod platby, mal vyhovieť uplatnenému nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca súčasne poukázal na skutočnosť, že súd prvého stupňa svoje rozhodnutie dostatočne a presvedčivo neodôvodnil. Bez náležitého odôvodnenia je napadnuté rozhodnutie arbitrárne a z vyššie uvedených dôvodov je zároveň nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná a žiadala, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne v oboch výrokoch. Poukázala na podrobné dokazovanie, ktoré súd prvého stupňa vykonal a na základe ktorého presne ustálil skutkový stav, pričom právnu vec správne právne posúdil. Rozsudok odôvodnil podrobne a vyčerpávajúco. Ani pri jednej zo sporných súm, ktorých zaplata sa žalobca domáha, nebolo vykonaným dokazovaním preukázané, že tieto jej žalobca poukazoval na účet s úmyslom jej ich darovať a ona ich prijala ako dar. Všetky peniaze, ktoré jej žalobca poukazoval počas ich spolužitia na účet, boli poukazované s úmyslom, aby mala na účte dostatok finančných prostriedkov na úhradu všetkých potrieb ich spoločnej domácnosti, vrátane jej študijných nákladov. V súvislosti s námietkou žalobcu, že boli naplnené hmotnoprávne podmienky vrátenia daru, pretože konanie žalovanej je nevyhnutné hodnotiť ako konanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi uviedla, že rozpad ich partnerského stavu bol postupný a pravdou je, že komunikácia medzi nimi zlyhávala, v dôsledku čoho sa nedokázali primeraným spôsobom dohodnúť o ďalšej starostlivosti o maloletú dcéru. Konanie žalovanej však určite nemožno hodnotiť ako konanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi, pretože chcela len vykonávať svoje zákonné rodičovské práva, právo byť so svojou dcérou, starať sa o ňu a vychovávať ju, podieľať sa na zabezpečovaní všetkých jej potrieb. Naopak, bol to žalobca, ktorý jej bránil vo výkone týchto zákonných rodičovských práv spôsobom, ktorý bol v hrubom rozpore so záujmami maloletej dcéry. K námietke žalobcu, že ak prvostupňový súd nezistil z vykonaného dokazovania, že došlo k darovaniu vymáhaných peňazí, mal zaviazat' žalovanú na ich zaplata z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, žalovaná uviedla, že žalobca v konaní nezmenil svoj pôvodný návrh, teda nedomáhal sa zmeny návrhu pozostávajúcu z domáhania sa tej istej sumy z iného právneho dôvodu, t. j. na základe iných skutkových okolností, preto prvostupňový súd ani nemohol o takomto jeho návrhu konať. O zmenu žaloby ide vtedy, ak sa domáha žalobca niečoho iného než v pôvodnej žalobe alebo ak požaduje na základe rovnakého skutkového základu viac, než požadoval v pôvodnej žalobe, alebo ak požaduje žalobca síce rovnaké plnenie (rovnakej kvality a rovnakého rozsahu), ale na základe iného skutkového stavu (skutkového základu veci), než aký uviedol v pôvodnej žalobe (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.09.2010, sp. zn. 6 Cdo 99/2010). Z opatrnosti vzniesla námietku premlčania s poukazom na ustanovenie § 107 od. 1 Občianskeho zákonníka. K poukázaniu súm na jej účet došlo 06.08.2009, 10.12.2009 a 03.09.2010. Žalobu na súd žalobca podal dňa 19.11.2012, teda nepochybne po uplynutí dvojročnej premlčacej lehoty, ktorá začala plynúť nasledujúci deň po pripísaní poukázaných peňazí na jej účet. Žalovaná sa domáhala náhrady trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201, 204 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je potrebné potvrdiť ako vecne správne. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednomyseľne (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z.).

Odvolací súd vo veci rozhodol podľa ustanovenia § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, nakoľko vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejedná sa o konanie, v ktorom by súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a OSP bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde ani o konanie vo veciach porušovania zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V preskúmvanej veci sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, pričom konštatuje správnosť dôvodov rozhodnutia súdu prvého stupňa. Na zdôraznenie

správnosti napadnutého rozhodnutia a z dôvodu vysporiadania sa s odvolacími námietkami žalobcu odvolací súd poukazuje na nasledovné skutočnosti:

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým žalobu v časti o zaplatenie sumy 100,- eur a sumy 400,- eur zamietol z dôvodu nepreukázania, že sa jednalo o dar a v časti o zaplatenie sumy 550,- eur z dôvodu, že správanie sa žalovanej nemožno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov značnej intenzity, teda neboli splnené hmotnoprávne predpoklady pre vrátenie daru.

V zmysle ustanovenia § 630 Občianskeho zákonníka sa darca môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy. V tomto ustanovení je upravený osobitný spôsob zániku darovacieho vzťahu, ku ktorému dochádza na základe jednostranného právneho úkonu darcu voči obdarovanému, ktorý hrubo porušil dobré mravy svojím správaním k darcovi alebo členom jeho rodiny. Za členov rodiny darcu treba považovať predovšetkým jeho manžela, rodičov a deti a spravidla tiež ostatných príbuzných v priamom rade ako aj súrodencov, výnimočne aj ďalšie osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere, pokiaľ by darca ich ujmu dôvodne pociťoval ako vlastnú ujmu (R 88/1998). Právo darcu domáhať sa vrátenia daru vzniká darcovi okamihom správania obdarovaného, ktoré naplňuje znaky uvedené v ustanovení § 630 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ darca toto právo realizuje, zaniká darovací vzťah momentom, keď prejav vôle darcu (výzva na vrátenie daru) došiel obdarovanému. Ustanovenie § 630 Občianskeho zákonníka umožňuje vyvodiť zodpovednosť za porušenie morálnych pravidiel správania - súhrnu určitých historicky nemenných a všeobecne v spoločnosti akceptovaných noriem etiky, morálky a mravnosti. Vrátenie daru možno považovať za sankciu, ktorou darca postihuje obdarovaného za jeho správanie hrubo porušujúce tieto morálne pravidlá. Uvedené ustanovenie, ktoré za relevantné označuje len správanie obdarovaného, nemožno rozširujúcim spôsobom vykladať tak, že sa ním majú postihnúť aj dôsledky správania iných osôb ako obdarovaného, hoci i jemu blízkych (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 63/2004). Právo darcu na vrátenie daru nezakladá každé negatívne správanie sa obdarovaného voči darcovi. Toto právo nevzniká pri prostej nevďačnosti obdarovaného voči darcovi, ani pri menej významnom porušení dobrých mravov obdarovaným (R 31/1999). Predpokladom vrátenia daru je len také negatívne správanie sa obdarovaného, ktoré vzhľadom na všetky významné okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. O také správanie ide spravidla v prípade porušenia dobrých mravov spôsobom vyznačujúcim sa značnou intenzitou alebo sústavnosťou (opakovanosťou), pričom jeho vonkajším prejavom môžu byť fyzické násilie, hrubé urážky, neposkytnutie potrebnej pomoci, hrubý nezájum a pod. V súlade s ustanovením § 630 Občianskeho zákonníka možno za právne relevantné považovať len také správanie sa obdarovaného, ktoré sa objektívne prejavilo. Pritom nie je rozhodujúci subjektívny pocit a úsudok darcu (R 61/1997). Pri posudzovaní správania obdarovaného treba vziať do úvahy a hodnotiť i správanie sa samotného darcu v tom zmysle, či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu (princíp vzájomnosti). Uplatnenie princípu vzájomnosti znamená, že pri skúmaní určitého správania obdarovaného z hľadiska, či vykazuje znaky hrubého porušenia dobrých mravov, sa vezme na zreteľ tiež správanie darcu za účelom posúdenia, či on sám sa nespráva alebo nesprával voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie nie je príčinou nevhodného správania obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade sa darca nemôže úspešne domáhať vrátenia daru, lebo následnú (darcom vyvolanú) reakciu obdarovaného (i keby bola nevhodná) by nebolo možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Výnimkou by však bolo také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 108/2007).

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa po tom, ako správne vyhodnotil, že len v prípade sumy 550 eur sa jedná o dar, správne zameral dokazovanie na zistenie nielen skutočností, z ktorých možno vyvodiť správanie sa žalovanej ako obdarovanej, ale zisťoval a vyhodnocoval aj správanie sa žalobcu ako darcu, a to práve z hľadiska uplatnenia princípu vzájomnosti. Neobstojí odvolacia námietka žalobcu, že súd má posudzovať len konkrétne - žalobcom označené konanie obdarovaného, pričom hodnotenie správania darcu nemá oporu v právnej norme. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že princíp vzájomnosti je súdnou praxou všeobecne akceptovaný a

uplatňovaný práve preto, že je potrebné skúmať dôvody, ktoré viedli obdarovaného k správaniu, ktoré darca pociťuje ako nemorálne. Práve z dôvodu, že nie je možné vychádzať len z pocitov darcu, ale je potrebné objektivizovať a vyhodnotiť správanie obdarovaného je nevyhnutné správanie obdarovaného a správanie darcu vyhodnotiť vo vzájomných súvislostiach. V preskúmvanej veci z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že medzi účastníkmi došlo k narušeniu ich partnerského spolužitia, nevedeli sa dohodnúť o úprave práv a povinností k maloletej dcére, pričom styk dcéry s druhým rodičom minimálne sťažovali až znemožňovali obaja účastníci. Obaja žiadali súd o zverenie maloletej do osobnej starostlivosti, obaja pritom konali spôsobom, ktorý je možné hodnotiť ako obmedzovanie rodičovských práv druhého rodiča. Odvolací súd súhlasne so súdom prvého stupňa konštatuje, že správanie sa žalovanej vo vzťahu k žalobcovi nie je možné vyhodnotiť ako hrubo porušujúce dobré mravy v intenzite predpokladanej ustanovením § 630 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že toto správanie malo svoj pôvod v konflikte so žalobcom, ktorý bol vzájomný. Správanie sa žalovanej nie je možné hodnotiť izolovane od konfliktu, ktorý medzi účastníkmi nastal. Nejednalo sa o ničím neodôvodnené jednostranné správanie sa žalovanej, ku ktorému žalobca nezavdal žiaden dôvod.

Neobstojí ani tá námietka žalobcu, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s tým, že žalobca preukázal úhradu nákladov na spoločnú domácnosť a teda nebolo potrebné žalovanej prispievať ďalšími príspevkami na jej výživu, či chod domácnosti. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na vedenie spoločnej domácnosti účastníkmi a na skutočnosť, že spoločne uhrádzali náklady na svoje potreby bez rozlišovania hospodárenia so svojimi príjmami. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na výpoveď žalobcu na pojednávaní dňa 19.02.2013 (č.l.42), kde uvádza, že žalovanej poskytoval peniaze niekoľkými spôsobmi - v hotovosti do jej rúk a tiež jej poskytoval peniaze na jej účet. Z tejto výpovede vyplynulo, že žalobca neuhrádzal náklady na domácnosť výlučne osobne, ale poskytoval (prevádzal) peňažné prostriedky aj žalovanej, ktorá náklady uhrádzala.

S poukazom na uvedené neobstojí ani námietka žalobcu o tom, že súd prvého stupňa sa nezaoberal vznikom bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej. Súd prvého stupňa správne vo svojom rozhodnutí konštatuje (str. 9 druhý odsek), že bolo procesnou povinnosťou žalobcu preukázať, že na strane žalovanej vzniklo bezdôvodné obohatenie. Túto povinnosť žalobca nesplnil. Súd prvého stupňa vychádzal z nesporného zistenia, že účastníci v rozhodnom čase žili v spoločnej domácnosti a že vzhľadom k tomu, že žalovaná bola na materskej dovolenke, náklady na domácnosť z veľkej časti znášal žalobca. Ako je vyššie uvedené, sám žalobca uviedol, že poskytoval žalovanej peňažné prostriedky na jej účet alebo v hotovosti. Z celého kontextu je zrejmé, že tieto prostriedky jej poskytoval za tým účelom, aby hradila náklady či už svoje osobné alebo náklady spojené so spoločnou domácnosťou a maloletými deťmi.

Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke, preto sú odvolacie námietky žalobcu nedôvodné.

Súd prvého stupňa správne rozhodol aj o trovách konania.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. 1 OSP v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 OSP. Žalovanej ako úspešnej v odvolacom konaní patrí náhrada trov odvolacieho konania spočívajúca v náhrade trov právneho zastúpenia. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania uplatnila prostredníctvom svojej právnej zástupkyne za jeden úkon právnej služby - písomné vyjadrenie k odvolaniu v sume 61,41 eura + 7,81 eura režijný paušál + 20 % DPH.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.